

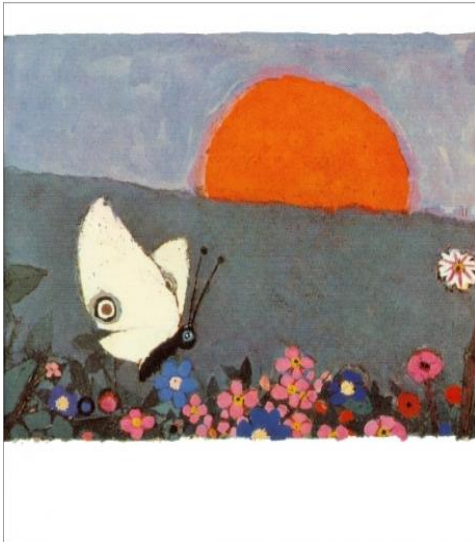
Preken uit de Maartenskerk

zondag 21 november 2021

Eeuwigheidszondag

Zacharia 8, 1-9 en Openbaringen 22, 1-4

Teun Kruijswijk Jansen

De meeste ochtenden vraag ik me tijdens het ontbijt af: waar zal ik vandaag mee beginnen: met de krant of met de Psalm?

Een lastig dilemma.

Nieuwsgierig naar hoe het met de sport gisteren ging,
 wat er vanuit Den Haag nu weer in de trein bleef liggen;
 rumoer in de tweede kamer waar 'elkaar willen en kunnen verstaan' geen voorbeeld is,

rellen in Rotterdam (je zult maar bij de politie werken..)

de vreselijke beelden van de Pools-wit-russische grens, op twee vakantiereisdagen afstand..

of de columnist die keer op keer hard de spijker op m'n kop slaat... een droevig stemmende litanie kan het worden..

Maar ook dan toch ook die Stem in het gebeuren, die uit de Psalm klinken kan, uitnodigend, soms ver weg of zwaar, maar altijd vanuit de intentie om mij, om ons, te bevrijden, om ons 'thuis' te brengen uit wat ons vervreemd van elkaar en van onszelf.

Als God ons thuis brengt uit onze ballingschap dat zal een droom zijn..

Het is die Stem in het gebeuren die ons richting geeft.

Daar hopen we hier op: zondag op zondag, dag na dag.

Zeker als het leven met z'n ups en downs aangevochten wordt komt dat toch aan het licht. Als ons vertrouwen wankelt, of als een deur is dicht gedaan in ons persoonlijke leven.

II

Wat is de weg, het kompas naar het vertrouwen dat we zoeken?

We leggen ons oor daarvoor, net als lang geleden, te luisteren bij een profeet.

Zijn naam is: Zacharia. Dat betekent: God gedenkt.

En dat blijkt hard nodig, toen en nu.

Dit lezen we, vlak voor dat visioen dat we zojuist hoorden:

'Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Spreek eerlijk recht, wees goed en zorgzaam voor elkaar;

onderdruk geen weduwen en wezen en ook geen vreemdelingen en armen, en wees er niet op uit om een ander kwaad te doen.' Maar jullie voorouders weigerden halsstarrig om te luisteren; ze stopten hun oren dicht om het maar niet te hoeven horen. Ze lieten de woorden en vermaningen die de HEER van de hemelse machten hun door zijn geest bij monde van de vroegere profeten voorhield niet tot zich doordringen, maar sloten zich ervoor af.-. Zo is dit heerlijke land door hun toedoen een woestijn geworden.

Het volk moest in ballingschap, maar mocht na zo'n 70 jaar weer naar eigen land terug.

In de tijd van Zacharia is het volk teruggekeerd van die ballingschap in Babylon. Het is een rare tijd.

Het was intussen een behoorlijke chaos geworden.

De achterblijvers hadden zich zo goed mogelijk door de bezetting van de Babylonische machten heen geslagen.

Het land was verwaarloosd en de ballingen kwamen berooid terug uit het vreemde land.

Zacharia stelt vast dat het volk niet geluisterd heeft naar de Stem. Maar daar kan het met deze God niet bij blijven.

De diepste kern van Zacharia's optreden is het bestrijden van het pessimisme dat zich van de teruggekeerden uit de ballingschap heeft meester gemaakt.

Zacharia leeft van de verwachting!

Hij ziet grote dingen gebeuren in de toekomst,

voorspelt een centrale rol voor het vervallen Jeruzalem in de toekomstige tijd. In onze lezing klinkt wel 7 keer het woord 'zal' of 'zullen'.

Dit zegt de HEER van de hemelse machten: Opnieuw zullen er op de pleinen van Jeruzalem oude mannen en vrouwen zitten, elk met een stok in de hand vanwege hun hoge leeftijd, ⁵en de straten zullen krioelen van de spelende jongens en meisjes.

De verwachting van Zacharia had effect: ze maakte de berooide bevolking wakker. De verwachting van de profeet werd het begin van wederopbouw van het land, en de discipline van een sober maar intens leven.

Maar niet voor lang. Toen de verwachting doofde en geen grote koning zich meldde werd de verwachting minder sterk en de discipline zwakker. Het vertrouwen doofde langzaam uit.

Zoals dat vaak gaat in de geschiedenis.

Als 500 jaar later Jezus wordt geboren is het land opnieuw bezet. Nu door de Romeinen, en heersen in het verdeelde land door Rome gecontroleerde machten. Jezus beschouwde de profetengeschriften en visioenen niet als een bovennatuurlijke waarzeggerij, maar als door de Heilige Geest geïnspireerde teksten, die vervuld moesten worden, *gedaan* moesten worden.

Jezus leefde de profetieën, niet als het lijdend voorwerp van voorspellerij, maar als een uitvoerder van die oude verwachtingen.

Als een opdracht, als zijn routekaart en kompas voor een vol menselijk leven.

Hij 'vervulde' als het ware de oude centrale boodschap van zijn volk die door de wet en de profeten altijd al was gebracht:

God heeft een verbond gesloten met Israël. *Dat* is het uitgangspunt!

Het volk is weliswaar elke keer opnieuw een onbetrouwbare verbondspartner gebleken, maar deze God laat toch niet zijn volk in de steek.

Zo verstaan de Joden de geschiedenis als het grote verhaal van een ongehoorzaam volk met een trouwe God.

Verraad beantwoord met liefde.

Lees de oude boeken, het eerste testament, er maar op na:

het is vaak een treurige geschiedenis van menselijke ontrouw en het verdriet van God daarover.

Het bijzondere aan die geschiedenis is dat er altijd opnieuw hoop en verwachting is.

God blijft trouw aan zijn gegeven woord. En dat leidt keer op keer tot nieuwe verrassingen.

Waar de ene verbondspartner het erbij laat zitten, broedt God op nieuwe plannen om dat verbond van hem open en levend te houden.

Hij stuurt nieuwe boodschappers, hij trekt mensen in zijn dienst. En dat gaat maar door, tot vandaag en morgen. Dat zal!

Zijn trouw is eeuwig: dat betekent *als een wereld die komt*.

III

Tot slot: de krant of de Psalm?

Van de week koos ik op een dag voor de laatste: Psalm 115.

niet ons, Heer, niet ons,

geef uw naam, alle eer, om uw liefde en uw trouw.

In alle ups en downs van het volk, van het leven, biedt de psalmist geen tastbare God aan, zoals de volken rondom, maar een *naam*.

U weet wel, die naam die is: Ik ben of Ik-zal-er-zijn.

Daar moeten ze het mee doen, en daar mogen wij het mee doen.

*Onze hulp is in de **Naam** van de Heer*

die hemel en aarde gemaakt heeft,

zo belijden we dat...elke zondag aan het begin opnieuw.

Psalm 115 eindigt dan zo:

Moge de Heer u zegenen,

hij die hemel en aarde gemaakt heeft.

De hemel is van de Heer

de aarde heeft hij aan de mensen gegeven.

De hemel is niet 'daar, ver boven de melkweg',

maar een 'zijnsbepaling'.

Namelijk voor ons niet te vatten, te betrappen, wij hebben God niet in de hand of aan de hand.

Hij is onvoorstelbaar en komt zo in ons leven: *Ik zal er zijn.*

Leef zo op mijn aarde, van daaruit, vanuit mijn leefregel zoals

Jezus die gestalte gaf.

Ons kompas is de Bijbel die van niemand is, maar ieder aanspreekt. En dan zitten we ineens weer hier met elkaar. Rond Gods woord.

Dan klinken de woorden van Zacharia als bemoediging. “Blijf erin geloven dat oude mensen op de pleinen zitten, leunend op hun stok, dat kinderen spelen aan hun voeten.”

Een vergezicht voor als je het AZC woont, zoals onze broeder en zuster Riaz , maar net zo goed in de spanningen waar ieder van ons mee te maken kan hebben.

Waar het ergste gevreesd wordt, angst regeert, daar zal vrede komen.

En daarom zingen we daar hier van, tegen de klippen op:

*als God ons thuis brengt uit onze ballingschap,
dat zal een droom zijn..., dan zal...*